

SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU

Tero Fagerström

INTERNATIONAL SUMMER SCHOOL 2008

KESÄKOULUN DOKUMENTOINTI MAINOSELOKUVAKSI

Viestinnän koulutusohjelma

2008

INTERNATIONAL SUMMER SCHOOL 2008 – KESÄKOULUN
DOKUMENTOINTI MAINOSELOKUVAKSI

Fagerström, Tero Olavi

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Viestinnän koulutusohjelma

Liiketalous, matkailu, tietojenkäsittely ja viestintä Pori

Tiedepuisto 3, 28600 PORI

Puh. (02) 620 3000

Elokuu 2008

Hagner, Petri

UDK: 791.4

Sivumäärä: 48

Asiasanat: mainoselokuvat, dokumenttielokuvat, kansainvälisyys, audiovisuaalinen aineisto

Reflections from International Summer School 2008 on mainoselokuva Satakunnan ammattikorkeakoulun ja Rovaniemen ammattikorkeakoulun järjestämästä kesäkoulu-projektista. Yhteistyössä kansainvälisen Magellan vaihto-ohjelman kanssa kesäkoulutoiminta toteutettiin ensimmäistä kertaa vuoden 1997 jälkeen. Projekti dokumentoitiin elokuvaksi päämääränä sen markkinointi tulevia kesäkoulutoteutuksia ajatellen. Teoksen tilaajana olivat Satakunnan ammattikorkeakoulun ja Rovaniemen ammattikorkeakoulun kansainvälisyys-instanssit.

Kirjallisessa osuudessa käytiin läpi kyseisen mainoselokuvan tekoprosessi ennakkotuotantovaiheesta kuvausvaiheen kautta aina jälkituotanto-osioon saakka. Esille tuotiin teemoja liittyen mainoselokuvaan, dokumenttielokuvaan sekä yleisesti audiovisuaaliseen kerrontaan. Teoksen luomisprosessia pohdittiin yksilönäkökulmasta ja itsekritiikin heijastamana sekä analysoitiin teoksen mainosarvoa. Teoksen lopullista muotoa ja sen toimivuutta erilaisissa käyttötilanteissa sekä sen ajattomuutta käsitellään myös tekstissä.

INTERNATIONAL SUMMER SCHOOL 2008 – DOCUMENTING THE EVENT
FOR COMMERCIAL USE

Fagerström, Tero Olavi
Satakunta University of Applied Sciences
School of Business, Tourism, Business Information Systems, Media and
Communication Pori
Degree Programme in Media and Communication
Tiedepuisto 3, 28600 PORI
Puh. (02) 620 3000
August 2008
Hagner, Petri
UDK: 791.4
Number of pages: 48
Key words: commercial films, documentaries, international affairs, audiovisual
productions

Reflections from International Summer School 2008 is a commercial video about summer school period organized by Satakunta and Rovaniemi Universities of Applied Sciences. In co-operation with international Magellan Exchange program, the summer school of 2008 was put together the first time since 1997. The project was verified into a moving picture and the goal of the film is to market the programme as invigilation for forthcoming summer school periods. The international section of Satakunta and Rovaniemi Universities are the clients of the commercial video.

In the written part, the production process was looked through beginning from the pre-production phase and continuing through shooting period into post-production stage. Themes about commercial videos, documentary movies and general audiovisual narration were dealt with. The creation process of the film was reflected on a personal point of view with a touch of self-criticism. The commercial value, shape of the final form and timelessness were also subjects involved in the text.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 PROJEKTIN SYNTY	7
2.1 Tilaajan tavoitteet	8
2.2 Henkilökohtaiset lähtökohdat	8
2.3 Henkilökohtaiset tavoitteet	8
2.4 Kohderyhmä	9
3 MAINOSELOKUVAN TOTEUTTAMINEN	10
3.1 Mainoselokuvan muodosta	11
3.2 Markkinointipotentiaali	12
3.3 Kilpailuasetelma	12
3.4 Dokumenttielokuvan resurssit	13
3.5 Yhteiskunnallisuus ja kaupallisuus	13
3.6 Katsojaan vaikuttaminen	14
3.7 Pääsanoma	15
3.8 Ongelmanasettelu	16
3.9 Elokuvasta pois rajatut seikat	17
3.10 Mainoselokuvan käyttötilanne	17
3.11 Alusta, keskikohdasta ja lopusta	18
3.12 Pääosan esittäjät	20
3.13 Autenttisuus	22
4 ENNAKKOTUOTANTO	24
4.1 Käytettävissä oleva informaatio	24
4.2 Käsikirjoittamisesta	25

5 KUVAVAIHE	26
5.1 Kuvasvälineistö	27
5.2 Kuvaspäivät	27
5.2.1 Kuvaukset Satakunnassa ja Pietarissa	28
5.2.2 Kuvaukset Rovaniemellä ja Pallasjärvellä	31
5.3 Haastatteluosuudet	34
5.4 Ohjaamisesta	35
5.5 Vastoinkäymiset	36
6 JÄLKITUOTANTO	37
6.1 Leikkaus	37
6.2 Grafiikka	38
6.3 Musiikki	39
6.4 Formaattit ja käyttöympäristöt	41
7 LOPULLINEN MUOTO	42
7.1 Puutteet ja rajoitukset	43
7.2 Ulkoasu	43
8 JÄLKISANAT	44
LÄHTEET	45
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Olen suunnitellut ja toteuttanut kevään ja kesän 2008 aikana mainoselokuvan, jonka tehtävänä on markkinoida kansainvälistä kesäkoulutoimintaa. Satakunnan ammattikorkeakoulu yhdessä Rovaniemen ammattikorkeakoulun kanssa järjesti ensimmäistä kertaa yhteisen kesäkoulutoteutuksen kansainvälisen Magellan vaihto-ohjelman puitteissa. Olen käsikirjoittanut, kuvannut ja leikannut suurimmaksi osaksi amerikkalaisten opiskelijoiden tähdittämän intensiivijakson. Lisäksi mukana on ollut opiskelijoita myös Suomesta sekä muista maista.

Luvussa 2 kerron projektin syntytekijöistä, lähtökohdista ja tavoitteista. Luvussa 3 pohdin mainoselokuvan toteuttamisen prosessia analyttisemmin. Käyn läpi teemoja, jotka liittyvät mainoselokuvaan, dokumenttielokuvaan sekä audiovisuaalisen kerronnan osa-alueisiin. Koska olen toteuttanut teoksen itsenäisenä työnä, pohdin kokonaisuutta yksilönäkökulmasta itsekritiikkiä unohtamatta. Teoriaosuudessa tuon näkyville myös elokuvan mainosarvoon liittyviä seikkoja, mietin mihin kategoriaan elokuva tulisi luokitella, korostan elokuvan ihmiskeskeisyyttä ja kerron pääsanomasta. Nostan esille myös hieman teoksen juonellisuutta ja kerron pyrkimyksistä autenttisuuteen. Teoksen ilmenemismuotoon liittyen analysoin mainoselokuvan potentiaalisinta käyttötilannetta.

Kirjallisessa osuudessa käyn läpi koko tuotantoprosessin alkaen ennakkotuotantovaiheesta. Neljän viikon tauottomasta kuvausjaksosta olen kirjoittanut kuvauspäiväkohtaisesti hieman blogityyppisiä tiivistelmiä, jotka olen sisällyttänyt myös tekstiin. Tuotantoprosessin viimeiseksi vaiheeksi jää jälkituotannollinen osuus, jossa analysoin teoksen leikkausta, musiikkia sekä graafisia elementtejä. Tekstin loppuosassa käyn läpi vielä elokuvan teknisiä ominaisuuksia sekä sen ulkonäöllisiä seikkoja.

Suosittelen kirjallisen osuuden lukemista läpi kertaalleen ennen mainoselokuvan katsomista. Elokuvan katsomisen jälkeen kirjalliseen osuuteen uudelleen perehtyminen voi avata sekä tekstiä uudessa valossa, että teosta kokonaisuudessaan.

Mainoselokuvan virallinen nimi on englanninkielinen: “Reflections from International Summer School May-June 2008 Cross-Cultural Development Course in Finland”. Pituutensa takia käytän teoksesta kirjallisessa osiossa pääsääntöisesti nimeä Summer School. Kesäkoulu-sanaa taas käytän kun termin yhteys on yleisempi, eikä viittaa suoraan luomaani elokuvaan.

Tahdon kiittää kaikkia kesäkouluun osallistuneita yhteistyöhalukkuudesta opinnäytetyöni kuvaamisen onnistumista ajatellen.

2 PROJEKTIN SYNTY

Opinnäytetyö lähti liikkeelle Satakunnan ammattikorkeakoulun kansainvälisyystoiminnan taholta. Sain vinkin ilmoitetusta avoimesta mediaprojektista, jossa kesäkoulun yhteydessä oli väläytetty ideaa dokumentoida tapahtuma tulevaa viestintää ajatellen. Asia tuotiin julki vapaamuotoisen sähköpostin muodossa. Dokumentointia ei oltu tässä vaiheessa määritelty opinnäytetyönä toteutettavaksi. Projektin räätälöitiin muutaman neuvottelun perusteella soveltuvaksi opinnäytetyön muotoon ja tilaajaksi määriteltiin Satakunnan ammattikorkeakoulu yhdessä Rovaniemen ammattikorkeakoulun kanssa. Ennen käytäntöön panoa käytiin keskustelua siitä, vaatiiko työ tutkimuslupan tilaajan taholta sisäisen luonteensa takia. Tutkimuslupa-asiaa ei lopulta viety eteenpäin, koska opinnäytetyön ei tulkittu tutkivan tai arvioivan Satakunnan ammattikorkeakoulun tai Rovaniemen ammattikorkeakoulun toimintaa. Projektin syntyvaiheessa puhe oli vapaamuotoisesti toiminnan dokumentoinnista, eikä varsinaisesti markkinoinnista. Näkökulma muuttui tästä suhteellisen pian ja projektia alettiin suunnitella esittelyvideon ajatuksella.

2.1 Tilaajan tavoitteet

Satakunnan ammattikorkeakoulu ja Rovaniemen ammattikorkeakoulu tilaajina ovat esittäneet toivomuksen, että valmis tuotos palvelisi markkinointivälineenä sekä tulevia opiskelijoita ulkomailta, että myös oppilaitosten henkilökuntaa ja päättäjiä kansainvälisesti. Tärkeä lähtökohta projektissa oli tietää teoksen pääasiallinen kohderyhmä ennen varsinaista tuotannollista vaihetta. Koin haastavaksi löytää teokselle yhteistä nimittäjää, joka palvelisi monimuotoisesti kumpaakin kohderyhmää. Vaihtoehtoisesti kohderyhmä olisi ollut laaja. Tilaajan taholle esitin kysymyksen päälauseesta, joka toimisi ohjenuorana ja kokonaisuutta hallitsevana elementtinä lopputulokseen nähden. Päälause on esimerkiksi virkkeen pituinen ytimekäs tiivistys siitä, mitä teoksella halutaan kertoa. Tilaajan puolesta päälause jäi avoimeksi, joten päätin hahmottaa päälauseen itse. Tästä aiheesta kerron myöhemmin.

2.2 Henkilökohtaiset lähtökohdat

Opinnäytetyöaiheiksi minulla oli vaihtoehtoina joko tehdä oma itsenäinen taiteellinen teos, (joista vahvimpana ehdokkaana oli 70-80 lukujen vaihteessa taltioituista kaitafilmeistä koottu yhtenäinen kerronnallinen kokonaisuus) tai hakeutumalla tilaajan taakse ja toteuttaa ennalta määriteltä projektiksi viestinnän osa-alueilta. Toteutunut opinnäytetyöaiheeni on lähempänä jälkimmäistä vaihtoehtoa, mutta työn eteneminen itsenäisesti ja yksilötyönä määrittä työlle omaehtoisempaa leimaa ja tilaajan luonteen joustavaksi. Työn sisältö ja muoto ovat pääsääntöisesti luotu omista lähtökohdista.

2.3 Henkilökohtaiset tavoitteet

Audiovisuaalisen teoksen synnyttäminen oli vahvana opinnäytetyöehdokkaanani alusta saakka, mutta kameran taakse pääasiallisena kuvaajana en suunnitellut päätyväni. Videokamera ei, ammatillisesta näkökulmasta katsottuna, ole ollut itselleni huolettomin työväline käyttää. Epäroin kuvamateriaalin laatutekijöitä, koska

visuaalisia kykyjäni olen aina pitänyt rajoittuneina, eikä minulla ole ollut mittavaa kokemusta videokuvauksesta. Liikkuvan kuvan luominen on silti yksi mielenkiintoisimmista osa-alueista ja elokuvatuotantoalasta minulla on tuoretta kokemusta kolmen vuoden elokuvatuotantoyhtiössä työskentelyn myötä. Tartuin tilaisuuteen mahdollisuutena nähdä ja kokea konkreettisesti omat ominaisuuteni kuvaajana. Opinnäytetyön tarkoitukseni ei perinteisesti kuulu enää lähteä kokeilemaan kykyjä, joiden luonne ei ole selvillä. Toiminnallisesta kuvausvaiheesta oli ennustettavissa erittäin työläs. Johdattelevat tekijät prosessin aloittamiselle olivat haastavat.

Henkilökohtainen tavoitteeni on ollut tehdä mahdollisimman huoliteltua jälkeä niillä resursseilla mitä minulla on käytettävissäni. Projektin lopputulokseen nähden omat tavoitteeni voivat poiketa vallitsevista käsitelmalleista. Itselleni yksilönä tavoitteeni on onnistunut, kun kaikki vaiheet on käyty läpi absoluuttisesti ja konkreettinen teos on valmiina. Jälkipuinti laadusta ja työskentelytavoista on väistämätöntä ja palaute itseltä ja muilta tahoilta ennalta vaikeasti määriteltävissä. Lopulliseen laadulliseen tulokseen ovat vaikuttaneet myös henkiset resurssit.

2.4 Kohderyhmä

Tein päätöksen lähtökohdasta, että pääasiallisena kohderyhmänä ovat nuoret opiskelijat (18-30v). Mikäli valmis tuote ei lopulta päädykään opiskelijoiden nähtäville, vaan ainoastaan päättäjien, olisi tuotteesta mahdollisuus tehdä vaihtoehtoinen versio, jossa esimerkiksi opetuksellisia näkökohtia (hyötynäkökulma) otettaisiin huomioon suhteessa enemmän. Tällaiseen tilanteeseen voidaan päätyä, mikäli keskeinen mainoselokuvan katsoja on tulevien kesäkoulujen osalta rahoittajataho. Tällä hetkellä todennäköisin ilmentymä videon esittämiseen on tilaisuus, jossa yleisönä ovat opiskelijat ja henkilökunta yhdessä. Tämä huomioonottaen mainosvideo keskittyy esittämään kesäkoulutoimintaa mahdollisimman paljon koulurakennusten ulkopuolella ja nuoren opiskelijan silmin.

Opiskelijalta opiskelijalle -mentaliteetilla työskentely on paitsi luontevaa myös motivoivampaa sekä osaltaan haastavampaa. Mahdollinen jälkikäteen räätälöity

versio päättäjille on mahdollista toteuttaa tältä pohjalta. Alunperin päättäjille, kohdeikäryhmältään keskimäärin noin 40-55 -vuotiaille suunnattu mainoselokuva olisi absurdia kääntää innoittavaksi nuorille suunnatuksi houkuttimeksi, samaistumisen kohteeksi.

3 MAINOSELOKUVAN TOTEUTTAMINEN

Lähden purkamaan projektia mainoselokuvan lähtökohdista. Mainoselokuvasta on julkaistu Suomessa vain pieni määrä kirjallisuutta, mikä on luonut haasteita sekä lähdemateriaalin löytämiselle että aiheen rajaukselle. Kuvausvaiheen jälkeen, kuvattua materiaalia läpikäydessäni ja varsinkin leikkausvaiheessa totesin, että Summer School tulee sisältämään dokumentaarisia piirteitä. Dokumenttielokuvaksi kokonaisuutta ei voida luonnehtia, mutta tekoprosessi on muistuttanut dokumenttielokuvan syntyä ja dokumentaarisuuden voidaan ajatella olevan tyylikeino.

Dokumentti -termi on suomen kielessä varsin harhaanjohtava. Kömpelön dokumenttielokuva -sanon on mm. Susanna Helke korvannut sanoilla dokumentaarinen elokuva. Summer Schoolissa dokumentti -sana liittyy enemmän siihen tosiasiaan, että materiaali toimii mm. todisteena, informaation säiliönä ja tallennettuna tapahtumana. Dokumenttielokuvaksi toteutettuna teokselle ja sen totuudenmukaisuudelle olisi pitänyt saada dramatisoitu vivahde. (Helke 2006, 18.)

Stereotyyppiset mainospottiteemat voi Summer Schoolin yhteydessä unohtaa saman tien. Teos toki mainostaa - Suomea, yhteistyössä toimivia ammattikorkeakouluja sekä yleisellä tasolla kesäkoulutoimintaa ja paikkakuntia joissa opiskelijat asuvat jakson aikana. Mitään yhtä erityistä objektia Summer School ei mainosta, jolloin perinteisiä mainoselokuvan tehokeinoja ei ole suoraan nähtävissä. En nähnyt tarpeelliseksi käyttää manipuloinnin keinoja tai muuttaa kuvattua kokonaisuutta esimerkiksi jälkituotannon avulla erilaiseksi.

3.1 Mainoselokuvan muodosta

Leikkausvaiheessa kävi ilmi, että paras lopputulos materiaaliin nähden syntyy kun antaa kuvien kertoa itse se mahdollinen mainosarvo mitä teoksella on. Teoksessa yhdistyy dokumenttielokuvan piirteiden lisäksi myös tosi tv -formaatin piirteet. Viimeksi mainitun formaatin ominaisuudet tulevat esille, kun tietty ryhmä ihmisiä kokee ajanjakson aikana asioita heille räätälöidyssä, mutta sinänsä aidossa ympäristössä kollektiivisesti, ja koska tapahtumien sarja on pyritty taltioimaan mahdollisimman realistisesti. Voisikin ajatella että teos on dokumentaarisin keinoin toteutettu mainoselokuva, jossa käytetään mm. tosi-tv -elementtejä genre-tyyppisesti.

Mainosten käsikirjoittamisen yhteydessä käytetään usein työtapaa, jossa aiheen ympärille kehitetään lukuisia erilaisia käsikirjoitusmalleja. Näistä karsitaan suurin osa ja lopulta päädytään muutamaaan vaihtoehtoon ja valitaan niistä toimivin toteutettavaksi. Summer Schoolin kohdalla pystyin ennakoimaan jo valmiiksi, minkätyyppistä sisältöä kuvamateriaali tulee sisältämään ja sen myötä pyörittämään päässäni, millä tavalla teos etenee mainoselokuvan roolissa. Kokeneelle elokuvantekijälle enakkotyönä tuleva kuvaussisältö olisi mahdollisesti luonut herkullisen vaihtoehtojen maailman käsikirjoittamiselle. Itse näin Summer Schoolin kuvausvaiheen selkeänä ”seurantadokumenttimaisena” mahdollisuutena ja kuvausten päätyttyä ja materiaalia läpikäydessäni käsitykseni vahvistui. Seurannan tai havainnoinnin kautta koottu materiaali on syntynyt tilanteissa, jossa minä tekijänä en ole pyrkinyt puuttumaan tapahtumien kulkuun. Myös leikkausvaiheessa olen halunnut säilyttää eletyn ja todellisen ajan vaikutelman. Tapahtumat ovat edenneet omalla painollaan, eikä erilliselle kerronnalle tai muulle tulkinnalle ole ollut tarvetta. (Helke 2006, 64.)

Ennalta vaikeasti määriteltävissä oli materiaalin sisällön luonne. Luonteella viitataan kysymykseen mm. todellisuuden riittävydestä. Oletuksena, ja mainoselokuvan näkökulmasta, materiaalilla pitäisi olla suurimmaksi osaksi positiivinen yleisilme ja kuvausjakson tulisi muodostua kokemuksista opiskelun ja vapaa-ajan välillä. Oli kuitenkin olemassa mahdollisuus, että lopputulos olisi luonteeltaan oletetusta poikkeavaa. Äärimmillään tällaisen mahdollisuuden olisi aiheuttanut aikataulujen radikaali muuttuminen tai esimerkiksi kuvattavien ihmisten ennaltaodottamattoman

negatiivinen suhtautuminen kuvaustilanteisiin tai koko tapahtumaan. Tällainen mahdollisuus olisi voinut vaikuttaa mm. luvussa 3.13 käsittelemääni autenttisuuden teemaan. Lähtöasetelma oli sinänsä valmiina ennen kuvauksiin ryhtymistä, mutta uuden muodon löytyminen kuvausvaiheessa oli todennäköistä. ”Elokuvan tunnelma ja muoto jalostuvat vasta käsikirjoitusvaiheen jälkeen” (Teirikari 2003, 124).

3.2 Markkinointipotentiaali

Mainoselokuvan kohtalona on yleensä leimautua joko hyväksi tai huonoksi. Pepe Teirikari (Teirikari 2003, 114-115) kirjoittaa mainoksen olevan varsin hyvä, jos se on säilyttänyt toimivuutensa ajan kuluessa. Jos Summer School -mainoselokuvan esittäminen valituille tahoille aiheuttaa rahoituksen toteutumista, projektin budjetin nostopäätöksen, opiskelijoiden aktiivisen halun osallistua seuraavan tai seuraavien vuosien kesäkoulutoteutuksille, voidaan havaita että toteutunut mainos oli hyvä ja onnistunut tai voidaan olettaa, että sillä on ainakin ollut positiivinen vaikutus markkinoinnissa. Lisäksi jos tuotetta voidaan mainos- ja markkinointitarkoituksessa käyttää myös esimerkiksi viiden vuoden päästä, on se onnistunut myös ajattomuudellaan. Dokumentoinnin ajatuksella kuvattuna ja toteutettuna Summer School -mainoselokuva kertoo kuitenkin nimenomaan vuoden 2008 kesällä toteutetusta intensiivijaksosta ja vaikka edellä mainitut arvot täytyisivätkin, voi video jäädä arkistojen kätköön, jos kesäkoulun toteutustapoja muutetaan merkittävästi.

3.3 Kilpailuasetelma

”Mainoselokuvien tekeminen ei ole vuosien saatossa muuttunut yhtään helpommaksi. Markkinoille ilmestyy jatkuvasti uusia tavaroita ja palveluja, joiden tekeminen kiinnostaviksi käy yhä hankalammaksi” (Teirikari 2003, 115). Kesäkouluprojektissa kilpailevien tuotteiden käsite on häilyvä. Tässä kilpailuasetelmaan voidaan asettaa eri oppilaitokset Suomen sisällä, kansainväliset opiskelijavaihtoverkostot tai laajemman mallin mukaisesti kilpailevia tahoja voivat olla jopa eri valtiot. Suurimman vastuun mainoksen lupauksista kantavat kuitenkin

projektin organisoivat laitokset Suomessa. Käsittelen Summer School -projektin kaupallisuustekijöitä vain teoreettisesti ja mikäli ne liittyvät keskeisesti toteuttamaani mainoselokuvaan. Kesäkoulu on toteutettu Magellan Exchange -verkoston puitteissa, joka on amerikkalainen kansainvälistä opiskeluvaihtoa organisoiva järjestö. Järjestön rooli organisoinnin ja markkinoinnin kannalta on myös merkittävä.

3.4 Dokumenttielokuvan resurssit

Tuotoksen muoto on mainoselokuva. Toinen vaihtoehto toteutukselle olisi ollut selkeä dokumentaarinen elokuva. Dokumenttielokuva olisi vaatinut pitkällistä esituotannollista työskentelyä sekä selkeän näkökulman, joka ei voi olla markkinointipoliittinen. Projektin luonteesta johtuen johdattelevaa tutkimusta ei ole voitu tehdä muilta osin kuin aikataulullisesti ja teoreettisesti. Lisäksi aikataulut elävät ja muuttuvat ja teoreettisuus on vain oletettuja päätelmiä olemassa olevien tiedonjyvästen pohjalta. Summer School ei sisällä ristiriitaa tai konfliktia, mikä sulkee täysin pois teoksen luokittelun dokumenttielokuvaksi.

Olemassa olevaa kuvausmateriaalia voisi teoriassa kuitenkin hyödyntää myös perinteisen dokumenttielokuvan tekoon. Yleinen käsitys onnistuneesta dokumenttielokuvasta tai elokuvasta missä muodossa tahansa ei nojaa jälkituotantoon, eli hyvän lopputuloksen saavuttamiseksi olisi olemassa pitänyt olla käytännössä valmis käsikirjoitus ja kokonaiskäsitys tuotannosta sekä lopullisesta muodosta. Tästä huolimatta ainekset erilaisen näkökulman siivittämistä dokumenttielokuvan toteutukseen ovat olemassa. Laatutekijöiden analysoiminen jääköön tämän pohdinnan ulkopuolelle.

3.5 Yhteiskunnallisuus ja kaupallisuus

Pepe Teirikari mainitsee mainoselokuvan käsikirjoittamisen yhteydessä kaksi mainoselokuvan tavoitteellista lajityyppiä, kaupallisen sekä yhteiskunnallisen mainonnan. Kaupalliseen mainokseen liittyen Martti Jännes on kehittänyt listan hyvän mainoksen tavoitteista, joita ovat: huomion herättäminen, mielenkiinnon

jatkuvuus, perusajatus / sanoman koskettavuus, mainoksen anti, mainoksen herkullisuus ja sanoman tunnistettavuus. (Teirikari 2003, 117.)

Teirikari käyttää yhteiskunnallisen mainonnan yhteydessä havainnollistavaa termiä ”tietoisku”. Tämän tyyppisen mainoselokuvan yhteydessä puhutaan vaikuttamisesta, tilanteen muuttamisesta tai korjaamisesta, käyttäytymistekijöistä, asenteen muutoksista ja vanhoista tavoista vapautumisesta. Näiden arvojen yhteydessä Teirikari mainitsee yhteiskunnalliseen mainokseen teoriassa paremmin soveltuvan dokumentaarisen otteen vertauskohteena perinteisen mainoselokuvan rakennekaava. (Teirikari 2003, 120.) Myös Jouko Aaltonen (2003, 180-183) käsittelee samoja aiheita Käsikirjoittajan työkalut -teoksessaan.

Summer Schoolin luokittelu jompaan kumpaan lajityyppiin ei ole itsestään selvää. Kaupallisuudella ei ole merkittäviä vastuualueita ja yhteiskunnallisuus taas povaa turhankin vakavia miellelyhtymiä. Dokumentaarisuudestaan huolimatta, kallistun asettamaan Summer School -mainoselokuvan kuitenkin kaupallisen mainonnan piiriin, koska sen tarkoituksena ei ole esimerkiksi asennepolitiikan muuttaminen.

3.6 Katsojaan vaikuttaminen

Mainoselokuvan pituus on normaalisti alle minuutin mittainen, yleensä kymmenen sekunnin ja minuutin välillä ja maksimissaan viisi minuuttia. Perinteisen mainoselokuvan tulee onnistuessaan toimia jokainen sekunti, eikä se saa viedä katsojaa hetkeksikään harhaan. Tässä teoksessa noin 15 minuutin pituus sallii sen, että joka hetki ei välttämättä vaikuta katsojaan tehokkaasti ja välillä onkin pakko tulla jännitteen kaaren kanssa alas, jotta huippu voidaan lopulta taas saavuttaa. Summer Schoolissa myös katsojien välille voi syntyä eroavaisuuksia siinä, mikä heille jää katsomiskokemuksen jälkeen parhaiten mieleen.

Jouko Aaltonen (2003, 178) muistuttaa Käsikirjoittajan työkalut -teoksessaan, että mainoselokuvan kirjoittaja ei saa unohtaa olevansa myyntimies. Kesäkoulun mainosarvosta ja sen käytöstä markkinointitarkoituksiin huolimatta en halua henkilökohtaisesta näkökulmasta alleviivata teoksen olevan puhdas myyntiartikkeli.

Teos toimii eri tavalla kesäkoulun läpikäyneille ihmisille, jotka näkevät kokonaisuuden pikemminkin tunteita herättävänä muistona, kuin markkinointivideona.

Olen pyrkinyt Summer Schoolin kanssa tunteisiin vetoavuuteen, kollektiivisten kokemusten, tunnelmien ja muistojen esille tuomiseen (Aaltonen 2003, 173). Näitä kaikkia pidetään positiivisina ja mainoksiin liitettävänä perinteisinä arvoina.

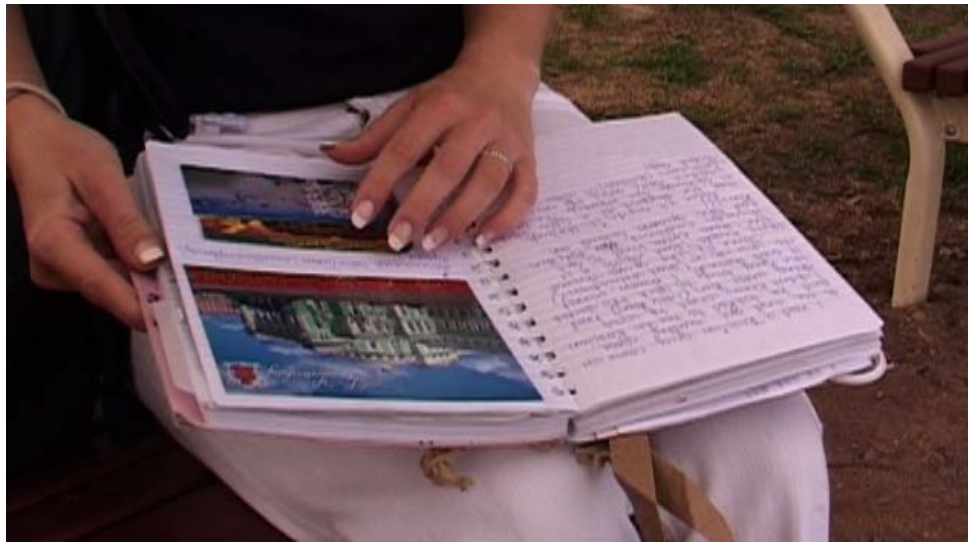
3.7 Pääsanoma

Ennakkotuotantovaiheessa pohdin teoksen kuningasajatus -teemaa. Jätin suunnitteluvaiheessa tämän seikan hetkeksi avoimeksi, ja tiedustelin mm. mainoksen tilaajalta tähän mahdollista vastausta. Kuvausjakson lähestyessä päätin kuitenkin määrittää pääsanoman itse ja lopulta havaitsin, että Summer Schoolin sisältöä ohjaa yksi sana: kokeminen.

Kokeminen -teema on esillä koko mainoselokuvan ajan. Ihminen kokee asioita jatkuvasti eläessään missä tahansa ympäristössä, mutta kokemisen teema kiteytyy parhaiten poissa normaalista elinympäristöstä. Summer Schoolissa esiintyy paljon toiminnallisuutta, seikkailua ja nähtävyyksiä. Parhaiten pääsanoma kuitenkin esittäytyy kuvallisesti seesteisemmässä kohtauksessa, jossa opiskelija Rebecca McNally ja opettaja tri. Willie Redmond istuvat Rovaniemellä jokirannassa penkillä ja keskustelevat vapautuneessa ilmapiirissä aikaisemmasta kesäkouluun liittyvästä tapahtumasta. Havaintomateriaalina kuvassa esiintyy Rebeccan päiväkirja, johon hän on kirjoittanut joka päivä muistiin kokemaansa sekä liimannut kaiken saamansa materiaalin, jonka oli itselleen kerännyt. Kyseinen kohtaus on yksi lempikohtauksistani Summer Schoolissa ja usein tällaisilla kohtauksilla on kohtalona joutua pois lopullisesta teoksesta turhan irrallisina. Pääsanoma löytyy kohtauksesta kuitenkin niin selkeästi, että olen halunnut ehdottomasti säilyttää hetken teoksessa.

Pääsanoma tuodaan esille myös selkeästi sanallisesti mm. teoksen loppuosassa, jossa haastattelutilanteessa opiskelija Sarah Gaughan kehottaa ihmisiä kokemaan enemmän elämää. Jos teoksen sanoman haluaa muotoilla yhden sanan sijasta

päälauseeksi, voisi se olla esimerkiksi seuraava: ”Minäkin haluan kokea nuo kaikki asiat!” Pääsanomaa määriteltessä olen huolehtinut siitä, että se toimii sekä sanallisesti että kuvallisesti (Aaltonen 2003, 177).

Kuva 1. Rebecca McNally esittelee päiväkirjansa sisältöä.

3.8 Ongelmanasettelu

Mitään varsinaista konfliktia ei teos tule tarjoamaan, koska mainos ei pyri ristiriitaisuuteen tai hakeudu ongelmiin tahallisesti. Katsoja kuitenkin tulee ratkaisemaan ongelman, joka voi olla esimerkiksi ennen elokuvan katsomista todettu epätietous siitä mitä on tulossa, epätietous suomalaisesta kulttuurista tai maantieteellisestä sijainnista, ongelma valinnasta tämän esittelyvideon kohteen ja jonkin muun esittelyvideon kohteen välillä, ongelma siitä täyttääkö elokuva katsojan odotukset ja varsinkin ongelma siitä välittyykö pääsanoma, kuningasajatus katsojalle millään tasolla.

3.9 Elokvasta pois rajatut seikat

Summer School -mainoselokuva ei esittele suomalaisen ammattikorkeakoulun tai muun opetusinstanssin toimia. Luvussa 2 mainitsemani kysymys tutkimusluvan hankkimisesta työn mahdollisen sisäisen luonteen vuoksi todettiin tarpeettomaksi ja vaikka kuvausmateriaalin joukosta löytyykin opetustilanteita ja luentoja, eivät ne sinänsä päätyneet lopulliseen teokseen muulla tavoin kuin neutraaleina kuvituskuvina.

Mainoselokuva ei sisällä kertojan ääntä tai pitkiä teksti-informaatio-osuuksia (esimerkiksi Powerpoint -tyyppisiä). Markkinointitarkoituksessa on tehokkaampaa jakaa mahdollinen pidempi teksti-informaatio esimerkiksi esitteiden muodossa ja alustaa aihetta suullisesti luennon muodossa.

Teos ei sisällä tilaajan erikseen vaatimia yksityiskohtaisia asioita, eli kaikki kohtaukset ja tilanteet ovat tekijän valitsemia kokonaisuuden osia. Teoksella ei ole sponsoreita tai muita ulkopuolisia tukijoita. Kuvissa näytetyt instanssit kuten esimerkiksi Marttiinin puukkotehdas tai Joulupukin kylä ovat valittu lopulliseen teokseen ainoastaan elokuvan ehdoilla osana kokonaisuutta.

Suurin osa opiskelijoista, mm. kaikki haastateltavat elokuvassa, ovat amerikkalaisia ja käsitykseni mukaan myös ensi vuoden kesäkoulutoimintaa lähdetään markkinoimaan Yhdysvaltoihin. Elokuva ei kuitenkaan pyri kertomaan amerikkalaisista. Opintojaksoille osallistui opiskelijoita myös mm. Alankomaista, Ranskasta, Belgiasta, Unkarista ja Uzbekistanista. Stereotypioita esimerkiksi amerikkalaisesta kulttuurista ei ole pyritty tuomaan esille.

3.10 Mainoselokuvan käyttötilanne

Minulle on informoitu SAMK:in kansainvälisyysvastaavan taholta, että kesäkoulu toteutetaan myös ensi kesänä (2009). Ilmoittautuminen ensi kesän intensiivijaksolle alkanee vasta ensi vuoden puolella, mutta promootiotarkoituksessa Suomesta on lähdössä Yhdysvaltoihin henkilökuntaa edustamaan tulevaa kurssikokonaisuutta jo

loppuvuodesta 2008. Oletettava ympäristö toiminnan mainostamiselle on paikallisen oppilaitoksen auditorio. Mainoselokuvan luonne, pituus ja muoto huomioon ottaen on sopivin spotti elokuvan näyttämiseksi auditoriotilaisuuden lopussa. Elokuva toimii sinänsä itsenäisenä teoksena, mutta tehokkain promootioreitti infotilaisuudessa on järjestys joka alkaa sanallisella luennolla. Elokuvan esittämisen jälkeen on jätetty tilaa kysymyksille ja mahdollinen esitemateriaali tukee kaikkia edellä mainittuja elementtejä.

Elokuva voi saada vaihtoehtoisen roolin toimia vapaamuotoisemmassa yhteydessä promootiovideona. Summer School -mainosokuva on lähetetty myös kaikille kesäkoulutoteutukselle osallistuneille. Teosta voidaan esittää epävirallisissa yhteyksissä, esimerkiksi ainoastaan opiskelijoiden keskuudessa. Kesäkoulu tulee kuitenkin kehittymään vuosittain ja sen sisältö voi muuttua. Mainoselokuvan käyttötilanne ja -kelpoisuus tulevaisuudessa riippuu mm. sen sisällön soveltuvuudesta jatkossa.

3.11 Alusta, keskikohdasta ja lopusta

Kokonaisena audiovisuaalisena teoksena Summer Schoolista on löydettävissä juonen sommitteluun liittyvä alku, keskikohta ja loppu (Aristoteles 1994, 27). Tämä ilmenee mielestäni hyvinkin selkeästi. Vaikka kyseessä ei olekaan tragedia, vaan mainosokuva, on juonen sommittelulle elokuvassa tilauksensa.

Teoksen alussa tutustutaan uuteen ympäristöön sekä ihmisiin tutustumassa uuteen ympäristöön, ja siellä olevaan tapahtumaan. Alun ekspositiossa perehdytään tilanteeseen ja saadaan aikaan haluttu yleistunnelma. Kesäkoulun alkujakso koostuu useista kohtauksista. Elokuva lähtee liikkeelle siitä, että ryhmä opiskelijoita poistuu kaukoliikenteen bussista ja kantaa matkalaukkuja kesäkoulun tilausbussiin, jonka jälkeen näytetään havainnollistavana eksteriöörikuvana Porin asuntola, johon opiskelijat majoittuvat. Ryhmälle jaetaan avaimia ja opiskelijat siirtyvät laukkuineen hissillä asuntolan huoneisiin. Seuraavaksi näytetään havainnollistava kuva koulurakennuksesta (SAMK), jonne opiskelijaryhmä saapuu ensimmäistä kertaa. Jokainen ”kirjoittautuu” sisälle ja heille jaetaan infopaketit. Tilanne rauhoittuu

koulun Agora-aukiolla tutustuttaessa jaettuun materiaaliin. Teoksen alkuosa on toteavaa ja tutustuttavaa, joka ei sisällä minkäänlaisia tehokeinoja – esimerkiksi mainonnan näkökulmasta.

Elokuvan keskikohta alkaa viihteellisesti saappaanheiton ja muun leikkimielisen kisailun parissa. Tässä vaiheessa sekä mainosvideolla esiintyvät ihmiset että mainosvideota seuraavat katsojat ovat sisäistäneet tunnelman. Vasta tämän jälkeen siirrytään kuvaamaan opiskelutunnelmia sekä valmistaudutaan antamaan informatiivista opiskeluorientoitunutta sisältöä.

Keskikohdassa syvennyttään aiheeseen, eli kesäkoulun (=tapahtuman) sisältöön. Tapahtumaa käydään läpi vuorottelemalla opiskelua ja vapaa-aikaa. Ihmiset (opiskelijat) kuittaavat haastattelutuokioilla tunnelmat sekä paikasta, opiskelun sisällöstä että vapaa-ajasta. Tämä kaari toistuu muutaman kerran, ei kuitenkaan säännönmukaisesti. Mainosvideolla edetään paikkakuntakohtaisesti, mikä pitää osaltaan tapahtumien sarjan kurissa. Alkupään tapahtumat sijoittuvat Poriin, josta siirrytään Pietarin kautta Rovaniemelle. Keskikohdan loppuosassa olemme Lapin tunturimaisemissa, jonka ansiona on toimia eräänlaisena kliimaksina elokuvassa. Keskikohta muodostaa noin 60 prosenttia koko teoksen sisällöstä.

Loppuosa koostuu kahdesta kohtauksesta ja lopputeksteistä. Ensimmäinen kohtaus on haastattelutilanne, jossa opiskelija Sarah Gaughan kiteyttää katsojalle ikään kuin yhteenvetona, että kesäkoulu on ollut kokemuksena positiivinen ja ehdottaa ulkomaille lähtemistä katsojalle. Hahmo on haastatelluista henkilöistä rauhallisimmin itseään ilmaiseva, joka tuntui sopivan parhaiten elokuvan loppuun rauhoittavana elementtinä. Tämän jälkeen tempo kuitenkin lähtee taas nousuun seuraavassa lyhyessä kohtauksessa, jossa opiskelija Taryn Philips huutaa lauseen ”Summer School 08”. Tästä elokuva siirtyy nopeatempoisiin lopputeksteihin.

Tempolla tarkoitan hitautta ja nopeutta. Alkuosassa tempoa voisi luonnehtia rauhalliseksi, loppuosa alkaa verkkaasti mutta siirtyy lennokkaampaan ilmaisutapaan. Keskikohdassa hitaus ja nopeus vuorottelevat ehkä vahingossakin ilmaisten seesteisyyden ja toiminnallisuuden vuoropuhelua. Nopean leikkauksen voidaan tulkita nopeuttavan ajan kulua ja samalla terävöittävän sitä, hitaan

leikkauksen tehdessä päinvastoin (Valkola 1999, 64). Sisältö määrittää otoskohtaisesti Summer Schoolissa ajan käsitettä suhteessa leikkaustyyliin.

3.12 Pääosan esittäjät

Kuvattaessa isoa ryhmää ihmisiä on vaikea tuoda jokaista hahmoa tasapuolisesti näytille videon aikana, eikä moiseen ole edes tarvetta. On tavanomaista, että muutamat ihmiset esiintyvät teoksessa muita näkyvämmiin, ja näin kävi myös Summer Schoolin yhteydessä. Keskeiset hahmot teoksessa ovat amerikkalainen opettaja Tri. Willie Redmond, porukan nuorin Rebecca McNally, puhelias Taryn Philips, vanhin opiskelija Kevin Davie, sympaattiseksi kuvailtu Sarah Gaughan sekä saudiarabialaisia juuria omaava Shahir AlKhonaini.

Summer School mainostaa tapahtumaa tai asiaa, mutta tekee sen henkilöhahmojen avulla. Elokuva noudattaa tässä valtaenemmistöä tuotannoista rakentuen yksilöiden toiminnan varaan. Elokuva ei näytä ainoastaan kuvia paikoista, joita opiskelijat hyödyntävät vaan heidät toimimassa niissä. Henkilöiden avulla on tarkoitus syventää kerrontaa ja antaa katsojan samaistua henkilöihin. Katsojalle luodaan elokuvakokemus, jossa ainakin pääosan esittäjät piirtyvät tajuntaan (Bacon 2004, 171).

Summer School –teoksessa tapahtuu paljon ja siirrytään nopeasti tilanteesta ja otoksesta toiseen kokonaispituuden ollessa vain vajaa 15 minuuttia. Tästä huolimatta elokuvassa esiintyviin henkilöihin on mahdollisuus samaistua. Katsoja voi esimerkiksi kuvitella olevansa yksi päähenkilöistä, eläytyä henkilöiden kokemuksiin tilanteisiin tai konkreettisesti kuvitella olevansa itse elokuvan esittämässä tilanteessa (Bacon 2004, 190). Mikäli nämä vaihtoehdot eivät toteudu, ottavat päähenkilöt elokuvassa ainakin kertojan roolin. ”Jos meillä on kiinnostava ihminen, josta kerrotaan kiinnostavasti, elokuvamme toimii varmasti” (Aaltonen 2003, 154).

Aristoteles painottaa Runousopissaan (1994, 43), että henkilöiden on oltava teoksessa toimiakseen oikeaoppisesti jaloja, soveliaita, totuudenmukaisia sekä johdonmukaisia. Päähenkilöiksi tituuleeraamani hahmot valitsin lopulliseen kuvaan

toisaalta sattumanvaraisesti, toisaalta taas heidän kertomien olennaisten lauseiden perusteella. Väistämätön vaikutus juuri näiden kyseisten päähenkilöiden esilläolemiseen ja valintaan haastatelluiksi juontaa kuitenkin myös siitä, että näiden henkilöiden kanssa oli helppo työskennellä ja muiden muassa heihin olin tutustunut keskimääräistä paremmin. Nämä hahmot myös suhtautuivat kesäkoulun dokumentoimiseen positiivisesti. Valitsemani henkilöt täyttävät Aristoteleen luettelemat vaatimukset, jotka eivät tosin ole absoluuttisia. Myös eri henkilöt opiskelijoiden keskuudesta olisivat luultavasti täyttäneet sekä luonteenkuvauksen vaatimukset että pitäneet yllä teoksen nykyisen tunnelman mainosarvoineen. On muistettava, että Aristoteleen määritelmät eivät päde sellaisinaan nyky-yhteiskunnassa ja luonteenkuvauksia voidaanakin ajatella tässä enemmän suuntaa-antavina historiasta kantautuvina esimerkkeinä.

Kuva 2. Opiskelija Taryn Philips kertoo Pallasjärven tunnelmista.

3.13 Autenttisuus

Dokumenttielokuvaa muistuttavana teoksena Summer School pyrki olemaan autenttinen sekä todellinen. On väistämätöntä että tietynlaista subjektiivisuutta on taltioitunut teokseen joka tapauksessa, yksinkertaisesti sen perusteella mitä kuvaustilanteita, -hetkiä, ja -paikkoja materiaali sisältää. Autenttisuuden määrään vaikuttaa myös se, kuinka sopeutuneita kuvissa elävät ihmiset ovat kameran läsnäoloon. Summer Schoolin materiaalia pidän keskimääräistä autenttisempana, koska tyylini ohjata oli huomaamaton. Käytännössä tilaisuutta ohjaamiselle sanan siinä merkityksessä mitä se konkreettisimmillaan on - ei varsinaisesti edes tullut, koska kaikki resurssit olivat käytössä kuvaamiseen keskittyessäni. Kuvaustyylini oli soluttautuvaa ja nopeasti eri tilanteisiin reagoivaa, koska kuvauskalustoni oli kevyin mahdollinen, eikä seurassani ollut erikseen valo- tai äänimiehiä. En myöskään käyttänyt juuri ollenkaan edes jalustaa. Tilanteiden järjestäminen tai ylipäättään niihin liikaa puuttuminen turmelee autenttisuuden (Aaltonen 2006, 167).

Selkeimmät autenttisuutta heikentävät tekijät Summer Schoolissa syntyivät leikkausvaiheessa. Ensimmäinen syy tähän on teoksen käyttö promootiovideona. Näin ollen lopputuotoksesta on poistettu mainosarvoa heikentäviä elementtejä kuten amerikkalaisten negatiivisia tuntemuksia ilmaisevia tilanteita, ja hillitty moraalisesti ristiriitaisia seikkoja esimerkiksi alkoholijuomien liiallista läsnäoloa kuvissa tai kiroilua. Se, että teos ei kerro kaikkia puolia siinä esiintyvistä ihmisistä, ei kuitenkaan vähennä teoksen positiivisten ja neutraalien hetkien totuudenmukaisuutta.

Toinen autenttisuutta koetteleva ominaisuus leikatessa syntyy metaforien avulla, jossa esimerkiksi tietyssä kohtauksessa käyttämäni havainnollistava kuva ei olekaan alunperin samassa tilanteessa kuvattu tai ei aika-janallisesti mene yksiin. Olen myös yhdistellyt joitakin Porissa ja Rovaniemellä tapahtuneita tilanteita yhteen muottiin, jolloin tilanteilla ei ole selvää lokaatiota tai katsoja olettaa kuvan olevan esimerkiksi Porista, vaikka se todellisuudessa ei olekaan.

Summer Schoolissa siirrymme Yyterin hiekkarannoilta yökerhotunnelmiin, joiden välissä on kohta, jossa opiskelijat pelaavat koripalloa. Päälokaation ollessa Pori, katsoja mieltää tapahtumat Poriin tai Porin lähiympäristöön. Yyteri ja yökerho sijaitsevat Porissa, mutta koripallokohta, onkin materiaalista, joka on kuvattu Raumalla SAMKin merenkulkuoppilaitoksen tiloissa. Ulkopuoliselle katsojalle tämä kohta ei ole merkityksellinen sijaintinsa kannalta, mutta vuoden 2008 kesäkoulun opiskelijat tietävät, että koripallon pelaaminen tapahtui Raumalla. Tässä kohtaa elokuvaa nämä katsojat voivat siis huomata ”virheen” kuvassa. Olen tietoisesti jättänyt kohtauksen tähän yhteyteen. Kuvausten aikana en ole kuitenkaan lavastanut tarkoituksenmukaisesti mitään. Suunnitelmissa oli rakentaa oikeaoppinen studioympäristö opiskelijoiden haastattelujen kuvaamista varten, mutta tämäkin ajatus kariutui mm. tiukan aikataulun takia.

Esimerkkinä kerrottakoon, että pyysin kaksi kertaa kuvausten aikana asianomaisia henkilöitä toistamaan jonkin lyhyen tapahtuman uudelleentaltiointia varten, mutta kumpikaan näistä tilanteista ei onnistunut luonnollisella tavalla. Henkilöt toistivat tapahtuman, mutta olivat kiusaantuneita tai hämmentyneitä. Brian Winston on kirjoittanut autenttisuus -teemasta teoksissaan ja kehittänyt jatkumon, joka perustuu tilanteeseen sekaantumiseen ja sen järjestämisen määrään. Skaalan toisessa päädyssä on tilanteeseen puuttumattomuus ja toisessa päässä totaalinen interventio. Skaalan mittaan mahtuu autenttisuuteen vaikuttavia tasoja aina pelkästä todellisuuden kuvaamisesta täysin näyteltyyn tapaan luoda elokuva. Summer Schoolin tilanteeseen puuttumattomuuden arvo olisi näiden analyysien perusteella ja Brian Winstonin kehittämän rekonstruktio-jatkumon teorian mukaan korkealla, koska teos ei sisällä näyteltyjä, järjestettyjä tai epätosia kohtauksia. (Aaltonen 2006, 171-177.)

4 ENNAKKOTUOTANTO

Olen noudattanut perinteisen elokuvan tekemisen tuotantoprosessin kaarta lopputulokseen päästäkseni. Elokuvatuotannot jaetaan yleensä karkeasti kolmeen vaiheeseen: ennakkotuotanto-, kuvaus- ja jälkituotantovaiheet.

Työn valmisteluun ei ollut käytettävissä runsaasti aikaa. Tieto projektin olemassaolosta kantautui korviini maaliskuussa 2008 ja kuvausjakso alkoi toukokuun puolessa välissä. Keskustelut kesäkoulun parissa työskentelevien kanssa perehdyttivät minua toimintaan sisälle, mutta ennakkotuotantovaiheen tehokkain mahdollinen hyötykäyttö oli minulle arvoitus. Lopulta selkeimmäksi kokonaisuuden hahmottajaksi ja lopullisen muodon arvottajaksi osoittautui vasta varsinainen kuvausvaihe ja ennen kaikkea sen jälkimmäinen jakso, jossa olin itsekin irtautunut kotiseudultani ja tutustunut tärkeimpiin elementteihin – kuvattaviin ihmisiin.

Minun oli viimeistään ennakkotuotantovaiheen lopussa tehtävä valinta siitä, otanko työhön mukaan toisen henkilön jonka kanssa jakaa työtehtävät vai toiminko itsenäisesti alusta loppuun. Valitsin jälkimmäisen vaihtoehdon.

4.1 Käytettävissä ollut informaatio

Ennen kuvausjaksoa kesäkoulua järjestävä henkilökunta oli kiireistä valmisteluihin liittyvän suuren työmäärän vuoksi. Sisäisten valmistelujen ollessa vaiheessa, ei käytettävissä olevaa informaatiota ollut valmiina. Keräsin taustatietoa mahdollisuuksien mukaan, mm. tutustumalla verkkoympäristöön luotuihin kurssisisältöihin. Niiden avulla selvitin, että opiskelijat jakaantuvat kolmeen ryhmään, jotka ovat business, technology sekä social&health care -aihepiirit. Näiden kurssien lisäksi intensiivijaksoon liittyi muitakin kursseja kuten EU-kurssi, Pietarin matkaan liittyvä kurssi sekä Nature Trek -luontoretkeen liittyvä kurssi. Perehdyin hieman kurssisisältöihin, jonka lisäksi minulla oli tiedossa mm. mihin asuntolaan

opiskelijat tulevat majoittumaan Porissa, alustavia aikataululuonnoksia sekä lista tuntemattomia nimiä.

Aikataululuonnosten perusteella aloin työstää erilaisia teknisiä käsikirjoitus- ja kuvausteknisiä muistiinpanoja. Lisäksi valmensin itseäni sujuvammaksi kameran käsittelijäksi, mahdollisuuksien mukaan. Vaikutteita aikaisemmin tehdyistä mainoselokuvista tai muista Summer Schoolia muistuttavista teoksista en ole ottanut, ainakaan tietoisesti. Olen pohjustanut prosessia lähinnä kaikilla muilla keinoilla, paitsi katsomalla valmista liikkuvaa kuvaa. En ole uskonut aikaisempien tuotantojen katselemisesta olevan hyötyä tähän projektiin liittyen.

4.2 Käsikirjoittamisesta

Käsikirjoitusluonnostelmat pohjautuivat ennakkotuotantovaiheessa tapahtumiin, jotka voi karkeasti luokitella esimerkiksi a) tapahtuman luonteen mukaan tai b) maantieteellisen sijainnin mukaan. Ennakkokäsitykseni tapahtumien luonteista jaoin neljään alaluokkaan, jotka olivat 1) kurssit/opiskelu 2) tilaisuudet/opiskelu 3) tilaisuudet/vapaa-aika ja 4) vapaa-aika. Maantieteelliset sijainnit taas jaoin alustavasti Porin, Pietarin ja Rovaniemen kesken. Alustava tekninen käsikirjoitusluonnos on saatavilla (liite 1).

Kesäkoulun kurssisisältöjen esilletuonti mainoselokuvassa vaikutti haasteellisemmalta jo käsikirjoitusvaiheessa verrattuna vapaa-ajan tapahtumiin tai kohtauksiin eksteriöissä eli ulkona. Kurssisisällöt muistuttivat mielenkiinnottomista luokkatiloista ja harmaista opiskelu-olosuhteista. Huomioitavaa olikin myöhemmin, että erityyppiset retket ja tutustumiskäynnit ydinvoimalaitoksista leipomoihin ja aina Pietariin saakka olivat kaikki intensiivijaksolla hyödynnettävissä opiskelijoiden kurssien aihesisältöihin liittyen.

Summer School -mainoselokuvassa katsoja saa konkreettisemmän käsityksen opiskeluosuuksien ja vapaa-ajan vieton välisestä kahtiajaosta, mitä todellisuus itse asiassa oli – tai niin ainakin olen olettanut. Oletukseni perusteella olen ajatellut katsojan yhdistävän oppilaitosympäristön tietokoneineen ja luentosaleineen työhön ja

opiskeluun. Vastakohtana katsoja yhdistäisi elämyksellisen ekskursion esimerkiksi porotilalle Lapissa vapaa-aikaan, vaikka intensiivijakson kokonaisuuteen on kuulunut jatkuva tiedon keruu ja hyödyntäminen kurssisisältöihin liittyen – myös porotilalla.

Elokuvassa mainostetaan tapahtumaa, mutta ihmisten johdattelemana ja kokemana. Jo ennakkotuotantovaiheessa oli selvää, että löydettävänäni on ihminen tai ihmisiä, joiden avulla tapahtumalle löydetään kuljettaja, kertoja tai muu inhimillinen kantava tekijä.

5 KUVAUSVAIHE

En ollut koskaan aikaisemmin kuvannut mitään tällaisessa mittakaavassa. Myös vastuulliset tekijät olivat olemassa ja asettamassa haasteita sekä jännitettä. Dokumentaristi voi lähteä yksin kameran kanssa kentälle tekemään tutkimustyötä tai jopa lopullista teosta, mutta mainoselokuvaa ei ole tietääkseni ollut tapana tehdä yksilötyönä. Tärkeimpänä prioriteettina pidin kuvausvaiheessa sitä, että tekniikka toimii. Sisältöä, tai koko elokuvaa ei syntyisi, jos nauhalle tarttuisi (jostain syystä) täysin kelvotonta materiaalia tai ei mitään. Seuraavaksi tärkein asia oli unohtaa uhkarohkeat kokeilut ja minimoida riskit. Näiden perussääntöjen jälkeen aloin ajatella sisältöä, resursseja ja sommittelua. Ajoittain tuli tilaisuus tehdä kokeiluja, eräänlaisia taiteen piikkiin meneviä ratkaisuja.

5.1 Kuvausvälineistö

Kuvauskaluston olin räätälöinyt mahdollisimman kevyeksi. Kuvaavana kamerana käytin Sonyn DVCAM PD-150 digitaalivideokameraa peruslinssillä. Kuvasuhteena on ollut 16:9 PAL (720x576) ja nauhoina MiniDV-kasetit DVCAM-nauhoitusasetuksella. Asensin kameraan erikoiskiinnityksellä Sennheiser - kondensaattorimikrofonin tuulensuojalla sataprosenttista ääntä varten, tarkoituksena optimoida äänityksen onnistuminen mahdollisimman hyvin käytettävät resurssit huomioonottaen. Äänityskäytössä minulla oli lisäksi M-audion Microtrack -muistikorttiäänitin. Varakamerana minulla oli Sonyn kevyt MiniDV -videokamera, jota käytin mm. yökerhokuvauksissa.

5.2 Kuvauspäivät

Kesäkoulun kuvausprosessi lähti liikkeelle alun tarkoituksenmukaisten kokeiluvaiheiden jälkeen verkkaisesti. Aloitin muutamilla maisemakuvauksilla Porista sekä kuvaamalla rautatieasemalle saapuvia junia. Kesäkoulun opiskelijat saapuivat muutamissa erissä Poriin viikonlopun 16. – 18.5. aikana. Suurin ryhmä (n. 15 henkilöä) saapui perjantai-iltapäivällä linja-autolla Poriin, josta observeiva kuvausten sarja alkoi. Seuraavan ryhmän oli määrä saapua aikataulun mukaan lauantai-iltapäivällä junalla Poriin, mutta ilmoitettu aika olikin informoitu väärin – ryhmä saapuikin vasta sunnuntaina samaan aikaan. Varsinaiset laskennalliset kuvauspäivät aloitan kuitenkin ensimmäisestä (tutustumis- ja käytäntöluonteisesta) opiskelupäivästä, maanantaista 19.5. jolloin kaikki olivat koolla. Elokuvasa ensimmäisenä nähtävät kohtaukset ovat ns. nollakuvauspäivän saldoa.

Establishing shot -termillä tarkoitetaan yleiskuvaa jolla määritellään kohtauksen tapahtumapaikka (Ranta 2002). Esimerkiksi Rovaniemellä käytin aikaa tämän tyyppisten kuvien kuvaamiseen kesäkoulun aikana toisin kuin Porissa, jossa minulla oli aikaa ottaa kyseisiä kuvia ennen ja jälkeen varsinaisen intensiivijakson.

5.2.1 Kuvaukset Porissa ja Pietarissa

Kuvauspäivä I (ma 19.5.2008)

Ensimmäinen varsinainen kuvauspäivä oli monipuolinen. Taltioituja tilanteita olivat aamupäivällä opiskelijoiden saapuminen kampusalueelle ja koulurakennukseen, ilmoittautumisprosessi, infotilaisuudet, tilojen esittely, rehtorin avajaispuhe ja tunnelmat uuteen ympäristöön ja ihmisiin tutustumisesta. Iltapäivän kuvaustilanteita olivat mm. Poritar-kaupunkijunan kyydissä otetut establishing shot -kuvat Porin Kirjurinluodosta sekä keskustan alueelta, sekä opiskelijoille järjestetyt kilpailut (saappaanheitto, eukonkanto sekä leikkimielinen tutustuminen suomalaisiin perinneruokiin). Lopulliseen teokseen päätyivät useat päivän aikana kuvatut kohtaukset.

Kuvauspäivä II (ti 20.5.2008)

Toisena kuvauspäivänä keskityin taltioimaan tunnelmia opiskelutilanteista. Kävin vuorotellen kuvaamassa business, social- and health care sekä technology -kurssien sisältöä. Kuvamateriaalin käyttö lopullisessa teoksessa näkyy opinteluosuuksista kertovissa Porin kohtauksissa, jotka on toteutettu haastattelujen avulla.

Kuvauspäivä III (ke 21.5.2008)

Kuvaukset kouluympäristössä jatkuivat. Päivän aikana keskityin kuvaamaan henkilökunnan sekä vierailevien ihmisten luentoja. Luentoja kuvatessani hahmotin, että luentomateriaalia ei ole järkevää käyttää kuin pieninä otoksina, tilannekuvina. Mainoselokuvan tarkoitus ei ole toistaa taltioitua luentoa ja sen sisältöä. Näin ollen päätin, että tulevista mahdollisista luentotilanteista kuvaan ainoastaan pieniä pätkiä mahdollisuuksien mukaan. Kuvauspäivän saldosta ei päätynyt mitään valmiiseen elokuvaan, mutta raakaleikkausvaiheessa olin tehnyt EU-kurssin luennosta kohtauksen. Tämä karsiutui lopulta pois.

Kuvauspäivä IV (to 22.5.2008)

Neljäntenä kuvauspäivänä kuvasin näkymiä Porin jokirannasta ja opiskelijoiden kävelyä aurinkoisena päivänä Porin Puuvillatehtaan luennolta kohti Porin kaupungintaltoa. Tästä seurasi Porin kaupunginjohtajan Aino-Maija Luukkosen vastaanotto Porin kaupungintalolla, tunnelmia sieltä – opiskelijoiden näkökulmasta.

Kuvauspäivä V (pe 23.5.2008)

Aamu- ja iltapäivällä kuvasin tilanteita kouluympäristössä, jossa opiskelijat mm. saivat valmennusluennon lähestyvää Venäjän matkaa varten. Myöhemmin iltapäivällä lähdimme Yyterin hiekkarannalle. Siellä ohjelmassa oli surffausta, saunomista ja makkaranpaistoa. Yyteristä tarttui erittäin hyviä tunnelmia, mutta kameran linssiin oli tarttunut likaa, jonka havaitsin vasta jälkeinpäin materiaalia läpikäydessäni. Illalla, tai paremminkin yöllä kuvasin Porin Bar Kino -yökerhossa MiniDV-kameralla kesäkouluopiskelijoiden juhlatunnelmia.

Kuvauspäivä VI (su 25.5.2008)

Päivä koostui miltei kokonaan bussimatkailusta Pietariin. Taltioin tunnelma- ja tilannekuvia bussimatkan aikana. Rajamuodollisuuksien aikana kaikenlainen kuvaaminen oli kiellettyä ja epätietoutta siitä, saisinko kuljettaa ammattilaiskameraa mukana Venäjälle oli ilmassa. Rajanylitys sujui kuitenkin ongelmitta.

Kuvauspäivä VII (ma 26.5.2008)

Ensimmäinen kokonainen päivä Pietarissa alkoi kaupunkikierröksellä, joka toteutettiin linja-auton kyydissä ja sieltä muutaman kerran ulos astuen. Nauhalle sain establishing-kuvia kaupungin keskustasta sekä kesäkoululaisista ihmettelemässä kaupungin nähtävyyksiä. Varoitukset turvattomuudesta kaupungin keskustassa saivat minut jättämään videokameran linja-autoon, kun kävelimme ryhmässä kaupungin keskustassa. Suunnittelemani kuvaukset Engecon -yliopiston luennoilta jäivät tämän takia kuvaamatta. Päivä jatkui ilman kameraa mm. Folklore -esityksen muodossa. Otin esityksestä ja yleistunnelmasta stillikuvia, jotka päättyivät elokuvan vaihtoehtoiseen versioon kuvituskuviksi, mutta karsiutuivat tiivistetystä lopullisesta versiosta.

Kuvauspäivä VIII (ti 27.5.2008)

Lähdimme aamulla hotellilta bussilla kohti suomalais-venäläistä kauppakamaria, mutta juutuimme ruuhkaan ohittaessamme rautatieasemaa, josta junat lähtevät Helsinkiin. Aikatauluteknisistä syistä päätimme koko ryhmän voimin poistua bussista ja jatkaa matkaa kohteeseen metrolla. Turvallisuussyistä jätin jälleen kameran linja-autoon. Pietarin matkalla tuli vastaan siis kaksi isompaa takaiskua, joskin jälkeinpäin

ajateltuna olin turhankin varovainen kameran turvallisuudesta. Illalla taltioin tunnelmakuvia hotellilta, bussista ja Pietarin illasta.

Pietarin matka esittäytyy Summer Schoolissa vapaa-ajan ja kokemusten yhdistelmänä, ei niinkään opiskeluun liittyvänä tai opiskeluverkostoja esittelevänä osuutena. Pitkistä bussimatkoista huolimatta, en kokenut linja-autoissa kuvaamista määrällisesti tarpeellisenä. Johdatus Pietarinmatkalle kuitenkin sijoittuu elokuvassa linja-autoon.

Kuvauspäivä IX (to 29.5.2008)

Päivä koostui kouluympäristössä tapahtuvista kuvauksista, sisältäen mm. jälkipuintia Pietarin matkasta. Sinänsä harmaassa luokahuoneessa kuvatusta materiaalista päättyi Pietariin liittyvä osuus lopulliseen elokuvaan.

Kuvauspäivä X (pe 30.5.2008)

Perjantai-aamun kuvaukset alkoivat Porin Puuvillatehtaan yhteydessä olevista edustustiloista, jossa business-opiskelijat pitivät esitelmiä aiheista, joiden parissa he olivat työskennelleet viimeisen kahden viikon ajan. Tätä materiaalia on käytetty business case sisältökuvailuihin teoksessa. Myöhemmin opiskelijoille oli järjestetty jokiristeily aurinkoisella Kokemäenjoella, jonka myös taltioin. Sinänsä kuvauksellisesti onnistuneesta laivaretkestä ei mainoselokuvaan löytynyt järkevää materiaalia.

Kuvauspäivä XI (la 31.5.2008)

Lauantaipäivän ohjelmassa oli tutustumisretki naapurikaupunkiin, Raumaan – sen vanhaan kaupunkiin sekä SAMKin merenkulun osastoon. Odotin bussikyytiä Raumalle, mutta minut oli unohdettu ottaa kyytiin. Järjestin itselleni kuitenkin henkilöauton käyttööni ja pääsin paikan päälle. Kuvasin vanhan Rauman idyllisiä kortteleita sekä toiminnallisempia kuvia SAMKin merenkulun oppilaitoksesta. Rauma ei valitettavasti lokaationa lopulliseen teokseen päässyt, mutta muutamia kuvia päivän kuvauksista on silti hyödynnetty eri yhteyksissä teoksessa.

5.2.2 Kuvauspäivät Rovaniemellä ja Pallasjärvellä

Kuvauspäivä XII (ma 2.6.2008)

Päivä koostui bussimatkasta Rovaniemelle sekä asuntolaan asettautumisesta paikan päällä. Kuvamateriaali jäi vähäiseksi.

Kuvauspäivä XIII (ti 3.6.2008)

Päivän aikana kuvasin tunnelmakuvia asuntolan piha-alueelta, opiskelijoiden ensimmäisen kävelymatkan oppilaitokseen sekä Rovaniemen ammattikorkeakoulussa järjestetyn kansantanssihenkinen tervetuliaisteeman, tunnelmia auditoriosta ja muuta kouluympäristöön liittyvää materiaalia. Päivä muistutti hieman kuvauspäivää nro 1 Porissa, tosin opiskelijat olivat jo tässä vaiheessa tottuneet suomalaisen mentaliteettiin ja tulleet tutuiksi toistensa kanssa.

Myöhemmin ohjelmaan kuului joulupukin kylään sekä porofarmille tutustuminen. Paikallisen Siepakat-kansantanssiryhmän show RAMKin tiloissa on osa lopullista elokuvaa, niinkuin myös joulupukki sekä porot. Varsinaista joulupukkia ei saanut video- tai stillikameralla kuvata joten hahmo piti esitellä teoksessa vaihtoehtoisella tyyllillä. Rovaniemen mainoskuvaan liittyvät Lordi ja Joulupukki eivät ole saaneet suurta sijaa mainoselokuvassa, mutta omat hetkensä kumpikin.

Kuvauspäivä XIV (ke 4.6.2008)

Opiskelijoiden viettäessä koulupäivää, lähdin itse kuvaamaan establishing-shotteja kävellen asuntolalta kohti Rovaniemen keskustaa. Tapasin myöhemmin opiskelijaryhmän heidän saapuessa koululta keskustan liepeillä sijaitsevaan Marttiinin puukkotehtaaseen, josta sain kuvattua mielestäni onnistuneen kohtauksen lopulliseen teokseen. Jälkeenpäin nauhalle tarttui myös rauhallista opiskelijoiden vapaa-ajan tunnelmaa jokirannasta. Viimeksi mainitusta kohtauksesta kerroin tarkemmin luvussa 3.7. Illalla opiskelijat valmistautuivat illanviettoon ja juhlintaan, josta kuvasin tunnelmakuvia asuntolan sisällä ja ulkona.

Kuvauspäivä XV (to 5.6.2008)

Viidestoista kuvauspäivä alkoi establishing-kuvauksilla koulurakennuksesta ja Rovaniemen jokimaisemista. Allergianuhaksi luulemani oireet pahenivat flunssaksi

ja lepäsin osan päivää. Illemmalla kuvasin opiskelijoita kaukaa heidän ollessaan jokiristeilyllä Kemijoen helmi -lautalla. Tarkoitukseni ei ollut osallistua tälle risteilylle, koska minulla oli jo ennalta materiaalia jokiristeilyltä Porista. Olin kuitenkin samoihin aikoihin Rovaniemen keskustassa ja päätin viime metreillä sittenkin osallistua ja kuvata materiaalia laivalta. Metrit eivät kuitenkaan riittäneet ja myöhästyin minuutin pari laivan lähdöstä. Näinollen jäin kuvaamaan laivaa rannasta käsin. Myöhemmin sain kuulla, että minua olisi kaivattu paikalle lautalle kuvaamaan ikimuistoisia karaoketunnelmia. Summer School -elokuvan lopussa, ikäänkuin epävirallisena lisänä, voi nähdä pätkän näistä karaoketunnelmista. Tunnelmat on taltioitu pienellä digikameralla Jennifer Sondagin toimesta. Mainittakoon, että tämän kohtauksen lopullinen kohtalo oli karsiutua virallisesta teoksesta.

Kuvauspäivä XVI (pe 6.6.2008)

Aamupäivä kului Nature Trek -retken järjestelyissä ja varsinainen luontoretki pohjoisempaan Lappiin sai alkunsa myöhemmin iltapäivällä kolmen tunnin ajomatkan muodossa. Perillä otin establishing/tunnelmakuvia Pallasjärven maisemista, Pallastunturista ja keskiyön auringosta. Osa näistä illalla ja yöllä otetuista kuvista on nähtävillä Summer Schoolin Nature Trek-osuudessa.

Kuvauspäivä XVII (la 7.6.2008)

Lähdimme aamuvarhain noin 20 kilometrin patikointimatkalle Pallastunturin lähimaastoon. Aamu ei alkanut hyvin, sillä olin unohtanut kaikki kameran akut mökkiin, jossa olimme yöpyneet. Akut oli palattava hakemaan sillä aikaa kun opiskelijaryhmä sai Pallashotellin tiloissa nähtäväkseen paikallisen esittelyvideon. Materiaalia syntyi mm. patikointiretken varrelta, puiden hakkuusta, luennosta luonnon keskellä ja makkaroiden grillauksesta nuotion äärellä.

Kuvauspäivä XVIII (su 8.6.2008)

Luontoretkiteema jatkui. Päivä koostui vaihtoehtoiseen porofarmiin tutustumisesta sekä Muonionjokea pitkin suoritetusta koskenlaskusta. Koskenlaskureitin varrella oli hyviä kuvauspaikkoja, joista seurata ja taltioida toiminnallinen kokonaisuus. Koskenlasku esittäytyy elokuvassa vauhdikkaimpana kohtauksena, sijoittuen osana Nature Trek teemaa teoksen loppupuolelle ollen kuitenkin vielä osa keskikohtaa (ks. luku 3.11). Iltapäivällä alkoi kolmen tunnin paluumatka Rovaniemelle.

Kuvauspäivä XIX (ma 9.6.2008)

Aamupäivä muodostui kouluympäristössä tapahtuvista kuvauksista. Päivä muistutti kokonaisuutena toista kuvauspäivää Porissa, eli seurasin päivän aikana eri ryhmien opiskelukokonaisuuksia koululla. Myöhemmin taltioin tutustumiskäynnin Artic Lab -nimiseen kohteeseen. Mm. technology -casea esittelevät otokset elokuvassa ovat kuvattu tässä yhteydessä. Artic Lab -kohteen kuvamateriaalia on myös nähtävissä elokuvassa, mutta kuvien yhteys ei sinänsä liity kohteen käyttötarkoitukseen.

Kuvauspäivä XX (ti 10.6.2008)

Kuvaukset kouluympäristössä jatkuivat aamupäivällä. Keskipäivällä siirryin Rovaniemen keskustan kautta Ounasvaaran ympäristöön kuvaamaan liikuntakeskuksen ympäristöä ja paluumatkalla keskustaan otin lisää establishing shotteja Rovaniemestä. Alkuillasta opiskelijoille järjestettiin vastaanotto Rovaniemen kaupungintalolla, vastaavaan tapaan kuin Porissakin. Rovaniemen apulaiskaupunginjohtaja edusti tilaisuudessa kaupunkia ja hänen repliikkinsä ”Welcome to Rovaniemi” päättyi elokuvaan.

Kuvauspäivä XXI (ke 11.6.2008)

Kuvauspäivä koostui kouluympäristössä kuvatusta materiaalista, vierailusta luontopolulla ja koskella sekä Arktikum -museo & tiedekeskuksessa. Myöhemmin illalla kuvasin opiskelijoiden vapaa-ajan tunnelmia sekä haastattelin opiskelijoita asuntolan sisätiloissa. Suurin osa haastatteluista on kuvattu tässä yhteydessä.

Kuvauspäivä XXII (to 12.6.2008)

Viimeisenä varsinaisena opiskelupäivänä taltioin kouluympäristössä mm. tilanteen, jossa amerikkalaisia hemmoteltiin erilaisilla metsämarjoilla sekä amerikkalaisten keskinäisen palautetilaisuuden. Viimeisiä kuvaushetkiä tarjosi torstain alkuillan retki Kammi -nimiselle luonnonkauniille alueelle, jossa opiskelijat luettelivat suomenkielisiä sanoja luonnon ääressä ja grillasivat yllättäen – makkaraa. Metsämarjoista tai palautetilaisuudesta en saanut oleellista irti, mutta Kammin retkestä on teoksessa nähtävillä Rebecca McNallyn luettelemat opitut suomen kielen sanat ja lauseet.

Perjantaina 13.6.2008 ohjelma jatkui vielä aamupäivän päätösohjelmalla, mutta materiaalia oli koossa runsaasti ja muutaman tunnin sisältöä en pitänyt oleellisena kokonaisuutta ajatellen. Perjantain ja lauantain aikana suurin osa opiskelijoista lähti paluumatkalle. Itse olin jo poistunut tapahtumapaikalta torstai-illalla. Yhteensä kuvausmateriaalia kertyi 29 kasettia eli lähes 20 tuntia.

Kuvausjakso oli noin neljän viikon mittainen, mutta vasta viimeisen kuvausviikon aikana opiskelijoihin tutustui sellaisella tasolla joka helpotti yhteistyötä heidän kanssaan. Kesäkoulujakson intensiivisyyttä kuvastaa se, että alunperin ulkopuolisena kuvaajahahmona en lopulta jäänytkään irralliseksi toiminnan taltioijaksi vaan aloin kanssaelää kansainvälisten opiskelijoiden kanssa heidän näkemäänsä ja kokemaansa. Samalla tutustuin moniin heistä ja olen jatkanut yhteydenpitoa tasapuolisena ”kesäkoululaisena” muiden tavoin.

5.3 Haastatteluosuudet

Kuvausteknisesti olen tyytymätön haastatteluosioiden laatuun. Alkuperäinen suunnitelma oli suorittaa haastatteluosuudet harkiten valaistuissa studioissa Porissa ja Rovaniemellä, mutta kiireinen aikataulu erityisesti opiskelijoilla tyrehtyi tämän mahdollisuuden. Koska haastatteluosuuksien tärkeys valkeni minulle vasta kuvausjaksolla ja vielä varmemmin leikkausvaiheessa, en ollut paneutunut ennakkosuunnittelussa tähän asiaan. Teoriassahan haastatteluosuuksille olisi voitu raivata tilaa virallisesta aikataulusta jo ennakkotuotantovaiheen aikana. Suoritin kaksi kolmasosaa haastattelutuokioista Rovaniemen asuntolan yhteisissä tiloissa, joissa vallitseva valo ei ollut paras mahdollinen. Loput, keskimäärin onnistuneemmat haastatteluosuudet tein vaihtelevissa ympäristöissä – koulun sisätiloissa ja ulkona luonnon keskellä. Ulkona tehdyt haastattelut onnistuivat teknisesti parhaiten, mutten ollut suunnitellut alunperin tekeväni haastatteluja ulkona jo valmiiksi runsaan ulkona kuvatun materiaalin vuoksi.

Rovaniemen asuntolassa kuvatuissa haastatteluissa oli sisällöllisesti tärkeää materiaalia, joten päätin käyttää niitä kaikesta huolimatta lopullisessa teoksessa. Haastatteluista muodostui tärkeä kantava voima elokuvalla sekä kuvailemaan

opiskeluisältöjä että positiivisina viestinkertojina katsojille – jälleen mainosarvoa lisäävinä elementteinä.

Haastatteluissa kysyin opiskelijoilta kysymyksiä jakaantuen opintoihin sekä vapaa-aikaan, eväsin parasta muistoa sekä Porin osuudelta että Rovaniemen osuudelta. Pyysin heitä lisäksi kertomaan kokemuksiaan Pietarin matkalta sekä Nature Trek -retkeltä Lapin tunturimaisemissa.

5.4 Ohjaamisesta

Kuten luvussa 3.13 aikaisemmin mainitsin, ei ohjaustyö tuotantoprosessissa ollut konkreettista tai näkyvää. Huomaamattomuus -teemaan liittyi ohjauksen näkökulmasta se, että pyrin soluttautumaan opiskelijoiden joukkoon tasavertaisesti. Tarkoituksena oli päästä lähelle kuvattavia ja saattamaan ilmapiiriä myönteiseksi kameran käydessä.

Kuvattavat opiskelijat suhtautuivat pääosin myönteisesti kameran läsnäoloon. Heidän pyrkimyksensä toimia kameran edessä oli huoletonta ja he halusivat kunnioittaa toivettani olla huomaamatta kameran läsnäoloa. Kokonaismateriaalista, ja osittain myös lopulliseen teokseen päätyneestä materiaalista on tästä huolimatta ajoittain huomattavissa kuvattavien tietoisuus kameran läsnäolosta. Vaihtoehtoiseksi ohjeeksi annoin opiskelijoille kameraan suhtautumiseen liittyen neuvon, että joko kamera tulisi jättää kokonaan huomioimatta tai siihen tulisi nimenomaan kiinnittää huomiota.

5.5 Vastoinikäymiset

Rovaniemellä tapahtuvien kuvauksien aikana syntyi ongelmia Rovaniemen ammattikorkeakoulun henkilökunnan kanssa vähäisen kommunikoinnin tuloksena. Väärinkäsitykset aiheuttivat haasteita työn edistymiselle viimeisellä kuvausviikolla ja ristiriidat viilensivät ilmapiiriä. Kolme ensimmäistä kuvausviikkoa olivat edenneet omaehtoisesti, jonka jälkeen havaitsin että Rovaniemen osastolla oli erilainen tapa toimia tarkemman valvonnan muodossa. Tällä ei kuitenkaan ollut lopulta merkitystä lopputulokseen.

Teknisiä vastoinikäymisiä ei kuvausvaiheessa juurikaan ollut. Kuvausjakson alussa sain käyttööni uusia tehoakkuja kameraan, jotka olivat eräänlainen pelastus. Vanhojen akkujen toimintakunto oli tiensä päässä ja niiden varassa kuvaukset varsinkin Nature Trek -osuudella olisivat olleet katastrofaaliset. Pahimpana vastustajanani lähinnä Rovaniemen kuvauksissa oli minua kiusannut flunssa.

6 JÄLKITUOTANTO

Jälkituotantovaihe alkoi heti kuvausjakson päätyttyä Rovaniemeltä takaisin Poriin päästyäni kesäkuun puolessa välissä. Olin tehnyt jo toukokuussa jälkituotannollisia kokeiluja mm. leikkaamalla ensimmäisten päivien materiaalia. Elokuvan varsinainen leikkaustyö on tehty Applen Final Cut Pro -ohjelmalla.

Kuvausvaiheen aikana sekä jälkitöiden alkaessa alkuperäisen alustavan teknisen käsikirjoituksen (liite 1) muoto ei ollut enää täysin sovellettavissa. Kuvausjakson aikana ja materiaalin kerääntyessä en uskonut kyseisen luonnoksen vastaavan enää ollenkaan sitä, millaiseksi teos olisi muodostumassa. Jälkituotantovaiheessa kävi ilmi, että luonnoksesta oli sittenkin hyötyä.

6.1 Leikkaus

Lineaarisen työskentelytavan sijaan dokumentin leikkausprosessi jälkituotantovaiheessa muuttui ei-lineaariseksi tavaksi päästä lopputulokseen. Lineaarisuudella viitataan tässä mm. Kari Pirilän ja Erkki Kiven mainitsemaan termiin suoraviivaisuudesta ja jatkuvamuotoisuudesta, loogisuudesta. Termejä lineaarisuus ja ei-lineaarisuus on käytetty myös kuvaamaan leikkaustyökaluja ja niiden teknistä kehitystä. Sen sijaan että olisin alkanut käsittelemään materiaalia loogisesti ajan kulun tai tapahtumapaikan perusteella, keskityin leikkaamaan materiaalia aluksi kohtauspohjaisesti. Leikkaustapaa voisi kutsua tässä kohtaa palapelimäiseksi.

Tyylillisesti elokuvan leikkaus on tehty suurimmaksi osaksi tuntumalla, rakentamalla. Olen kuitenkin huomioinut Eisensteinin montaasiajattelua leikkausprosessin aikana mm. paikoitellen miettimällä rytmisen montaasin toteutumista (Pirilä & Kivi 2008, 18). Lisäksi olen pyrkinyt siihen, että mahdollisimman moni otos vähintään alkaisi tai päättyisi liikkeeseen. Kuvausteknisten rajoitteiden takia joidenkin otosten sisällöllinen arvo on voittanut niiden esteettisyyteen tai sommitteluun liittyvät arvotekijät. Viimeksi mainittuja

ratkaisukeinoja on ukrainalais-yhdysvaltalainen leikkaaja Edward Dmytryk asettanut vaihtoehtoiksi leikkausteeseikseen. (Pirilä & Kivi 2008, 30.)

Elokuvan raakaleikkausvaihe kesti noin kuukauden, jonka jälkeen alkoi musiikin sovittaminen kohtauksiin ja tarkempi jälkituotannollinen hienosäätö. Sataprosenttisen äänimaailman vaihteleva tekninen taso olisi vaatinut huolellista paneutumista äänisuunnitteluun, mutta käytettävissä oleva aika oli rajallinen. Mikäli aikaa ja resursseja olisi ollut jälkiäänityksille ja äänimaailman uudelleenluomiselle esimerkiksi kohtauksissa joissa sataprosenttinen ääni on mennyt särölle, olisi kokonaistulos ollut laadukkaampi ja ammattimaisempi.

6.2 Grafiikka

Summer Schoolin tekstigrafiikoita on luotu Photoshopilla sekä Final Cut Pro -leikkausohjelman sisäänrakennetulla tekstityökalulla. Animoidut logot (jotka karsiutuivat lopullisesta teoksesta) on luotu Livetype -jälkituotanto-ohjelmalla. DVD:n valikko ja polttoprosessi on toteutettu DVD Studio Pro -ohjelmalla. Graafisissa ratkaisuissa olen pyrkinyt yksinkertaisuuteen.

Elokuvan tekstigrafiikoiden värimaailmaan olen ottanut yhtenäisyyden takia mallia kesäkoulun nettisivuilta. Värimaailman päävärejä ovat magentan ja vaaleanharmaan tietyt sävyt sekä musta ja valkoinen. Yhdenmukaisuus tuntui järkevältä ratkaisulta, vaikka onkin mahdollista että ensi kesän toteutuksen graafinen ilme on erilainen.

REFLECTIONS FROM

International
Summer School 2008

CROSS-CULTURAL DEVELOPMENT COURSE IN FINLAND

Kuva 3. Elokuvan grafiikka on pyritty pitämään yksinkertaisena.

6.3 Musiikki

Muusikkona olin alunperin orientoitunut ajatukseen, että sävellän itse elokuvamusiikkia teokseen. Leikkausvaiheessa totesin kuitenkin, ettei aika riitä sävellystyölle – ei ainakaan tyydyttävälle sellaiselle. Päätös katalogimusiikin käyttämiseen elokuvassa oli subjektiivisesta taide- ja laatu näkökulmasta takaisku, mutta toisaalta antoi mahdollisuuden huoleellisemmalle jälkituotantotyölle. Taloudellisista syistä kaupallisten kappaleiden käyttö on ollut poissuljettua alusta alkaen. Mahdollisia ongelmia olisi lopulta aiheutunut myös itse säveltämästäni musiikista, koska olen Teosto ry:n oikeudenomistaja-asiakas. Jälkikäteen todettakoon, että säveltämäni musiikki ei olisi välttämättä toiminut mainostusmielessä ja olisi voinut olla vaikeasti tulkittavaa, kenties turhan avantgardistisia piirteitä omaavaa.

Musiikkia ei käytetä elokuvassa jatkuvasti, vaan osa kohtauksista on toteutettu täysin ilman musiikkia tai ääniefektejä, vain sataprosenttisen äänen hallitessa äänimaailmaa. Kohtaukset voidaan jakaa a) musiikin siivittämiksi tilanteen, tapahtuman, ajan tai paikan esittelyyn tarkoitetuiksi ja b) sataprosenttisen äänen varassa eteneviin.

Suunnittelin elokuvaan ns. teemamusiikin, joka ilmeni tunnuksen lailla alkumusiikkina ja loppumusiikkina sekä kahdessa kohtauksessa elokuvan puolella välissä perinteisenä kuvainformaation tukijana. Indierock/pop -tyyppinen musiikkikappale edustaa nuorekkuutta ja kiihkeätempoisuutta, mutta heijastaa myös tyyllilajinsa puolesta muita analysoitavia tekijöitä. Tekijän roolissa valitsin kappaleen myös henkilökohtaista musiikkimakua ilmaisten, vaikkakin on muistettava että musiikkikappale on ilmaisesta katalogista valittu stereotyyppinen esimerkki, eikä sinänsä sisällä tunnearvoa. Pakollinen, subjektiivinen ehto musiikillisille valinnoille elokuvassa on ollut, että kappaleita pystyy sietämään. Viimeistelyvaiheessa totesin ko. musiikkikappaleen esittäytyvän teoksen alussa turhan hyökkäävänä, joten alkumusiikiksi kappale ei lopulta päätynyt vaan tilalla päätin käyttää rauhallisempaa musiikkivalintaa. Lähdessä valmiin teoksen viimeisessä tiivistysvaiheessa teemamusiikin käyttö väheni myös teoksen keskikohdassa, jolloin kappaleen teemamaisuus osittain poistui teoksesta.

Eisensteinin elokuvamusiikin termejä mukaillen Summer Schoolin musiikki on parafaasista. Teoksessa käytettävä musiikki vahvistaa ja sävyyttää kohtauksia sekä antaa niille halutun luonteen, mutta musiikki ei yritä luoda ristiriitaa tai muuttaa radikaalisti katsojan käsityksiä kuvan luonteesta verrattuna siihen, jos kohtausta katsottaisiin ilman musiikkia. (Bacon 2004, 234-236.) Esimerkiksi kisailua kuvaava kohtaus sisältää vauhdikasta ja iloista, groove –elementtejä sisältävää musiikkia ja lapin kauniita tunturi- ja järvimaisemia tukee kaunis, rauhoittava ja tunnelmallinen musiikki. Musiikki pyrkii osittain vahvistamaan kuvan todellisuusvaikutelmaa ja tietenkin kasvattamaan kuvan mainosarvoa ja kertomaan katsojalle, että tapahtumilla on positiivinen yleissävy.

Teoksen musiikki on ei-diegeettistä taustamusiikkia yhtä poikkeusta lukuun ottamatta. Sataprosenttiseen äänimaailmaan tarttunutta Siepakat –kansantanssiryhmän esittämää livemusiikkia käytetään kohtauksessa, jossa esitellään Rovaniemen ammattikorkeakoulu ensimmäistä kertaa. Musiikki alkaa jo aikaisemmasta ulkokohtauksesta, josta lopulta siirrytään itse kohtaukseen, synkronoituen tanssi- ja lauluesityksen yhteyteen - objektiivisena diegeettisenä musiikkina. Toisaalta, myös Santa Village (Joulupukin kylä) –kohtauksessa kuullaan kaiuttimista tulevaa joulumusiikkia, johon kuvassa näkyvät henkilöt eläytyvät. Tässä kohtaa kyseisen musiikin voi myös tulkita vain äänimaailmaksi sen hiljaisen ja epäselvän luonteen vuoksi.

Kerronnallisuusnäkökulmaa tarkasteltaessa Jerrold Levinsonin kriteerien mukaan elokuvan ei-diegeettinen musiikki on ei-narratiivista, koska musiikki ei halua kertoa henkilöiden luonteesta tai asiantiloista mitään uutta. Musiikki sen sijaan ohjaa, sekä johdattaa katsojaa ja antaa katsojalle helpomman mahdollisuuden samaistua näkemäänsä tunnetasolla. Musiikki voi myös pelastaa mahdollisia kerronnallisia epäjohdonmukaisuuksia tässä teoksessa. (Bordwell&Carroll 1996, 248 – 282.)

Summer Schoolin musiikkiratkaisut elokuvan alkugrafiikoiden ja lopputekstien yhteydessä jäljittelevät tavanomaista amerikkalaista tyyliä. Osittain kuvan kanssa synkronoitu tunnusmusiikki luo elokuvalla sarjamaisen tunnelman, varsinkin viimeistään lopputekstien luonteen myötä. Kesäkoulun opiskelijat ovat pääosin amerikkalaisia, joita voidaan pitää mainoselokuvan kohdeyleisönä. Grafiikan tyyli

yhteen sovitettuna musiikin kanssa on tietoinen ratkaisu, joka osaltaan pyrkii myös edesauttamaan mainosarvon kasvattamisessa.

6.4 Formaattit ja käyttöympäristöt

Summer Schoolin ensisijainen formaatti on DVD. DVD on poltettu ja koodattu niin, että sen toimivuus on taattu erilaisissa ympäristöissä sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa.

DVD sisältää itse teoksen lisäksi menu-valikon. Valikko sisältää teoksen nimen otsikkona sekä tiivistelmätekstin, joka on yhtäläinen DVD:n takakannen tekstin kanssa. Kuvituskuvana on efektoitu kuva Pallasjärven maisemista. Teos käynnistyy ”play movie” -valinnalla tai kaukosäätimen enter/play -kytkimellä. Vaikka menu-valikossa ei ole muita valintamahdollisuuksia, olen päätenyt valikon käyttöön käytettävyyssyistä. Mahdollisia vaihtoehtoisia versioita varten valikkoon voidaan luoda useampia toimintoja, esimerkiksi bonus-materiaalia ajatellen.

Tilaajan toiveiden mukaisesti on otettava huomioon, että tuotetta todennäköisesti käytetään promootioon myös internetissä. Elokuvan 15 minuutin pituudesta johtuen internet-jakelua varten tulee huomioida mahdollinen teoksen pilkkominen osiin tai tiivistetty versio DVD-versiosta. Myös teaser- tai trailer-tyyppistä vaihtoehtoista toteutusta on harkittu. Teos on myös muunnettava videoformaattiin, jonka käytettävyys on mahdollisimman hyvä, kuvanlaatu siedettävä ja tiedostokoko mahdollisimman pieni. Nykyisillä pakkausmenetelmillä 15 minuutin pituisen teoksen saa tarpeeksi pieneen kokoon verkkoesittämistä varten normaaleilla laajakaistanopeuksilla.

Elokuva on mahdollista pilkkoa kolmeen osaan tarvittaessa, jolloin ensimmäinen osa sijoittuu Poriin sekä Pietariin, toinen osuus Rovaniemelle ja kolmas osuus Lapin Pallasjärven seudulle. Tässä kirjallisessa raportissa olen käsitellyt elokuvaa kokonaisuutena, enkä analysoi sen mahdollisesta pilkkomisesta aiheutuvia muutoksia sen ilmenemismuotoon. Verkkokäyttöön tarkoitettussa versiossa ei luonnollisesti ole myöskään DVD:lle luotua valikkoa.

7 LOPULLINEN MUOTO

Elokuvaa leikatessani koin edelleen haasteelliseksi löytää yhteistä nimittäjää teokselle. Elokuvan valmistumista odottivat ennen kaikkea amerikkalaiset kesäkouluopiskelijat. Teoksen tarkoitus on markkinoida tulevaa tai tulevia kesäkoulu-toteutuksia. Onko lopullinen kokonaisuus ja muoto objektiivinen, tulevia matkalle lähtijöitä palveleva vai enemmänkin subjektiivinen (vaikkakin positiivinen) kertaus vuoden 2008 kesäkoulusta ja ennen kaikkea kuvaus sen hahmoista? Vaikka lopullinen muoto poikkeaaakin ennakkoon tehdyistä suunnitelmista ja ajatuksista, on kokemisen teema ihmiskeskeisesti pitänyt pintansa koko kaaren ajan. Hahmojen, erilaisten luonnekuvausten ja kokemuksien inhimillistämisen kautta olen alusta asti halunnut luoda pohjan teokselle. Näiden lisäksi teos on realistinen kuvaus, vaikkakin mainosarvonsa takia esittäytyykin nimenomaan positiivisessa valossa. Kesäkoulu kokonaisuutena, sen itsekkin läpikäyneenä, oli aidosti positiivinen kokonaisuus ja yhdistelmä tehokasta opiskelua sekä energiarikasta vapaa-aikaa.

Kuva 4. Kesäkoululaiset yhteispotretissa.

7.1 Puutteet ja rajoitukset

Lopullisessa teoksessa havaittavia virheitä ovat mm. Yhteriin sijoittuvassa kohtauksessa linssissä havaittavat epäpuhtaudet, yleisellä tasolla kuvauksellisesti välillä turhan epästabiili kuvaustyyli ja vino horisontaalisuus.

Yleisellä tasolla on huomioitava, että elokuva on toteutettu yhden henkilön varassa, ilman valaisua ja vailla kenttä-äänitystä. Näillä tekijöillä on ilmeinen rajoittava vaikutus.

7.2 Ulkoasu

Summer School -mainoselokuva on DVD-levyllä yksinkertaisella painatuksella. DVD:n kannet ja kotelo ovat standardit. Kansilehtinen on informatiivinen ja pelkistetty, sisältäen abstraktiksi grafiikaksi muunnellun kuvan kesäkoululaisten ryhmäpotretista. Kirjasinlajina on käytössä Futura (Condensed Medium). Kannen etusivulla on suurella teksti ”Reflections from International Summer School” sekä alempana pienellä ”Cross-Cultural Development Course May - June 2008 Finland” sekä tilaajien logomerkit. Kannen takasivulla on englanninkielinen tiivistelmä DVD:n sisällöstä, tekijätiedot sekä tekniset tiedot.

Summer School -mainoselokuva on myös liitteenä opinnäytetyön kirjallisen osan yhteydessä (liite 3). Tässä yhteydessä DVD on käytännöllisyysyistä vain ohuen kuoren sisälle pakattuna.

8 JÄLKISANAT

Olen toteuttanut audiovisuaalisen teoksen opinnäytetyönäni ja raportoinut sen tekoprosessin ja analysoinut sekä teoretisoinut aihepiiriä heijastavien teosten perusteella tuotantoa läpi. Olen kirjoittanut suurimman osan tekstistä ja tuottanut suurimman osan työn konkreettisesta osuudesta itsenäisesti ilman ulkopuolisen tahon kommentteja ja kehitysehdotuksia.

Pidän teosta sen inhimillisten piirteiden lomassa eräänlaisena jälkikäteen käytettävänä työvälineenä, joka muistuttaa olemassaolollaan siitä, että tämäntyyppinen prosessi on mahdollista työstää yksin, ilman budjettia ja omiin näkemyksiin sekä ratkaisuihin eri vaiheissa luottaen. Työ, sen heikkouksineen ja vikoineen muistuttaa myös konkreettisena esimerkkinä allekirjoittanutta tulevaisuuden audiovisuaalisissa haasteissa, sommittelussa, montaasiajattelussa, ja koko tuotantokaaren eri vaiheissa.

LÄHTEET

Aaltonen, J. 2002. Käsikirjoittajan työkalut. Tampere. Tammer-Paino.

Aaltonen, J. 2006. Todellisuuden vangit vapauden valtakunnassa – Dokumentti-elokuva ja sen tekoprosessi. Helsinki. Like.

Aristoteles. 1994. Runousoppi. Helsinki. Otava.

Bacon, H. 2004. Audiovisuaalisen kerronnan teoria. Tampere. Tammer-Paino.

Bordwell, D. & Carroll, N. (toim.) 1996. Post-Theory – Reconstructing Film Studies. Wisconsin. University of Wisconsin Press.

Helke, S. 2006. Nanookin jälki – Tyyli ja metodi dokumentaarisen ja fiktiivisen elokuvan rajalla. Jyväskylä. Gummerus.

Pirilä, K. & Kivi, E. 2008. Leikkaus: Elävä kuva – elävä ääni. Helsinki. Like.

Ranta, P. 2002. Videosanasto englanti-suomi [verkkodokumentti]. [Viitattu 5.8.2008]. Saatavissa: <http://koti.mbnet.fi/pranta/vidper9.htm>.

Teirikari, P. 2003. Mainoselokuva. Teoksessa Hirvonen, E. (toim.) 2003. Käsikirjoittaminen. Juva. Art House, 113 – 132.

Valkola, J. 1999. Kuvien havainnointi ja montaasin estetiikka. Jyväskylä. Julpu.

LIITE 1

ALUSTAVA TEKNINEN KÄSIKIRJOITUSLUONNOS

INT - haastattelu (5 sec)

Kv-opiskelijan herättävä repliikki, esim... "So now I know the mystery behind the finnish (?).. and you want to know what it is?"

ALKUTUNNUS (10 sec)

EXT / INT - Establishing Pori Opiskelijoiden "sisäänajo"

INT - SAMK infotilaisuuksia, henkilökuntaa, opiskelijoita, asiaa, hahmoja, detskuja.

INT - SAMK opiskelusisältöihin tutustuminen osa 1 (esim. business)

INT - haastattelu (esim. business-aihe)

EXT - establishing

INT - SAMK opiskelu osa 2 (esim. technology)

INT - haastattelu (technology-aihe)

INT - tunnelmia asuntolasta

EXT - Porin kevätkesää, vapaa-aikaa

EXT / INT - Vapaa-ajan tunnelmia

INT - haastattelu (tunnelmat Porista / välivaihe)

INT - bussi Pietariin

EXT - Pietari establishing

EXT / INT - Opiskelut / kurssit Pietarissa

INT - bussi Pietarista (kokemukset) .. yhdistetty bussiin ->INT -
Busseja Rovaniemelle

LIITE 1

EXT - Rovaniemi establishing
INT - Rovaniemi koulu infot ja briiffaukset
INT - RAMK Opiskelu 3 (esim. social&health care)
INT - haastattelu (s&h)
EXT - Opiskeluun liittyvä tutustuminen paikkaan x
EXT / INT - vapaa-aikaa
INT - asuntola, Rovaniemi
INT - haastattelu (tunnelmat Rovaniemeltä)
EXT - Nature Trek (luontoretkikokonaisuus)
INT/EXT - Paluu opiskeluympäristöön
EXT / INT - Vapaa-aika / juhlinta / loppuhuipennus

LOPPUPLANSSIT

LIITE 2

INTERNATIONAL SUMMER SCHOOL IN FINLAND MAY – JUNE 2008 DVD